

Uitvoeringsplan integraal armoedebeleid 2019-2022

Aanleiding

In juni 2019 heeft de gemeenteraad van Overbetuwe het integraal armoedebeleid vastgesteld. Het beleid is gericht op het samenbrengen en verbinden van diverse ambities, beleidsstukken, (start)notities en projecten gericht op het bestrijden van armoede. Armoedebestrijding heeft baat bij een integrale aanpak waarbij activiteiten rondom schuldhulpverlening, inkomensondersteuning en minima elkaar moeten versterken. Kenmerkend is de prioriteit die wordt gegeven aan kinderen.

Positie van het uitvoeringsplan

Dit plan geeft een overzicht van gewenste prestaties en te behalen resultaten die zijn opgenomen in het integrale armoedebeleid 2019-2020. Dit uitvoeringsplan is net als het integraal armoedebeleid en uitvoeringsplan Schulden en Preventie; 'Opgeteld Beter'. een dynamisch plan dat ruimte biedt om periodiek bijgesteld te worden als dat nodig is. Dit plan moet worden gelezen als bijlage op het armoedebeleid.

Leeswijzer

Dit uitvoeringsplan een schematisch overzicht van de acties en prestaties die er toe moeten leiden dat de gewenste doelen behaald worden. Het is zo opgezet dat eenvoudig inzichtelijk gemaakt kan worden of de gewenste resultaten zijn behaald en wat de actuele stand van zaken is. Dit plan volgt de opbouw van het Armoedebeleid en zal daar waar nodig aanvullend benoemen welke acties ondernomen gaan worden, door wie en op welke wijze deze gefinancierd wordt.

Bronnen waarop dit uitvoeringsplan is gebaseerd

Startnotitie "samen zorgen voor perspectief"

Project Overbetuwe samen

Visie participatiewet

Uitvoeringsplan Schulden en Preventie: 'Opgeteld Beter'

Startnotitie integraal armoedebeleid 2019-2022

Beleidsplan sociaaldomein 2017- 2021

Overbetuwe Samen

Regie op voortgang van het uitvoeringsplan

Vanaf 2020 wordt de gemeenteraad, via de Monitor Sociaal Domein en halfjaarlijks, via een raadsinformatiebrief op de hoogte gesteld over de stand van zaken rondom dit uitvoeringsplan.

Hoofdstuk 1 Een integraal armoedebeleid

In het integraal armoedebeleid worden in hoofdstuk 1 de volgende ambities besproken:

1. Het integraal benaderen van preventie en vroeg signalering van armoede.
2. Stress sensitiviteit bevorderen.
3. Armoedebestrijding verbinden en aan sluiten op de uitgangspunten van het project "Overbetuwe Samen".
4. Het opzetten en uitbreiden van een netwerk rondom armoede.

Het integraal benaderen zal in de komende periode inhouden dat alle relevante onderdelen van de gemeente die raken aan de preventie en signalering van schulden en armoede op elkaar zijn/worden afgestemd. Dit betekent ook dat er binnen de gemeentelijke werkwijze aandacht is voor de gevolgen van langdurig leven onder het sociaal minimum en de bijbehorende stress die dat met zich meebrengt voor onze inwoners. Onze medewerkers zijn zich hiervan bewust en handelen hiernaar of worden getraind om stress-sensitief te handelen. Integraal werken is ondenkbaar zonder de juiste partners die actief zijn op de plaatsen waar signalen van armoeden kunnen worden opgevangen. De klankbordgroep armoede blijft bestaan en wordt uitgebreid met actieve partners die een rol hebben in de armoedebestrijding. Onderstaande tabel is een verdere uitwerking van de bovenstaande ambities.

Activiteit	Prestatie	Wie	Resultaat	Wanneer	Kosten
1	Uitwerken, vaststellen en implementeren van het basisschema uit 'Opgeteld Beter' en de startnotitie integraal armoedebeleid 2019-2022.	Gemeente(uitvoering en beleid) en overige strategische partners.	Een sluitende integrale aanpak gericht op preventie en vroeg signalering van armoede.	Heel 2020	€ 100.000,00
2	Stress sensitieve werkwijze in gesprekken als norm versterken.	Gemeente (uitvoering en beleid)	Uitgewerkt en vastgesteld basisschema zoals beschreven startnotitie integraal armoedebeleid 2019-2022.	Heel 2020 en verder	Bedrijfsvoering
	Deskundigheidsbevordering aanbrengen binnen de organisatie als dat nodig is.	Gemeente (uitvoeringen beleid)	Een advies, of, waar en hoe deskundigheidsbevordering in de organisatie moet plaatsvinden.	Maart 2020	Bedrijfsvoering
			Uitwerken hoe de stress sensitieve werkwijze ingevoerd/versterkt wordt in de Overbetuwe.	Heel 2020 en verder	Bedrijfsvoering
			Er is geborgd dat de medewerkers werken volgens het basisschema.	Heel 2020 en verder	Bedrijfsvoering
3	Alle activiteiten binnen het armoedebeleid worden vormgegeven volgens de uitgangspunten uit het project "Overbetuwe Samen"	Inwoners, Beleidsmedewerkers, consultants, samenwerkingspartners	Alle activiteiten en initiatieven binnen het integraal armoedebeleid worden aantoonbaar vormgegeven volgens de uitgangspunten van het project "Overbetuwe Samen".	Heel 2020	Bedrijfsvoering
4	Het opzetten en uitbreiden van een netwerk rondom armoede (strategische partners).	Inwoners, beleidsmedewerker, consultants, nog onbekende en relevante ketenpartners.	Het netwerk is uitgebreid en komt tenminste 1 keer per jaar bij elkaar.	Heel 2020 tot afloop armoedebeleid	Bedrijfsvoering
		Alle partners	Deelnemers aan het netwerk weten van elkaar wat trends en ontwikkelingen zijn.	Heel 2020 tot afloop armoedebeleid	Bedrijfsvoering

		Gemeente in samenwerking met de strategische partners.	Het netwerk is fysiek in kaart gebracht en wordt actueel gehouden.	Heel 2020 tot afloop armoedebeleid	Bedrijfsvoering
--	--	--	--	------------------------------------	-----------------

Hoofdstuk 2 Armoedebeleid en schuldhulpverlening 2019-2022

In hoofdstuk 2 worden de speerpunten van het Armoedebeleid en schuldhulpverlening benoemd en uitgewerkt. De speerpunten zijn afgeleid van de doelstelling om mensen in armoede en schulden te ondersteunen op weg naar (zelf)redzaamheid. Het betreft de onderstaande 6 speerpunten:

1. Preventie en vroeg-signalering.
2. Een integrale toegang tot hulpaanbod.
3. Sociale participatie op weg naar Betaald werk.
4. De (lokale) samenleving partner bij het oplossen en voorkomen van armoede en schulden.
5. Kinderen in armoede als prioritaire doelgroep.
6. Doelmatige minimaregelingen en inkomensondersteuning.

De eerder benoemde aanpak van preventie en vroegsignalering blijft van toepassing op de speerpunten, evenals de integrale toegang tot hulpaanbod. Toegang tot het hulpaanbod is uiteraard gekoppeld aan en verweven met de integrale aanpak die in hoofdstuk 1 is benoemd. Pilots op het gebied van vroeg signalering die in 2019 zijn gestart worden voortgezet en na afronding geëvalueerd. Betaald werk is voor vele inwoners de remedie tegen armoede. Inwoners die nog niet toe zijn aan betaald werk hebben baat bij positieve beweging op de participatieladder. In deze beleidsperiode gaan we de mogelijkheden en capaciteiten van ons klantenbestand beter in beeld brengen om meer effectief de sociale participatie van onze inwoners te bevorderen. De lokale samenleving wordt betrokken om meer inzicht te krijgen in het voorkomen van schulden en armoede. We zullen daarbij structureel gebruik gaan maken van de kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen. Kinderen in armoede lopen het risico volwassen te worden in armoede als ze niet gesignaleerd en bereikt worden. Om dat te voorkomen zullen we via diverse partners nieuwe verbindingen leggen om hen te vinden. De gemeentelijke inkomensondersteuning en minimaregelingen worden zoveel als mogelijk op elkaar afgestemd om ongewenste effecten, zoals vergroting van armoede en schulden, te voorkomen. Onderstaande tabel is een verdere uitwerking van de speerpunten die horen bij dit hoofdstuk.

Activiteit	Prestatie	Wie	Resultaat	Wanneer	Kosten
	Vroeg signalering en voorlichting				
1	Maximaal benutten van vindplaatsen in de schuldhulpverlening	Ketenpartners, gemeenten en inwoners.	De gemeente Overbetuwe weet elk jaar meer mensen te bereiken met financiële problemen of die in stille armoede leven.	Gehele beleidsperiode	Bedrijfsvoering
	Pilot Actief Eropaf voortzetten en evalueren	Gemeente Woningcorporaties en relevante maatschappelijke organisaties.	Huisbezoeken worden in samenwerking met de woningcorporaties uitgevoerd bij mensen met betalingsachterstanden.	Gehele beleidsperiode	PM
			Jaarlijks in november de stand van zaken rapporteren aan het college/raad	Gehele beleidsperiode	Bedrijfsvoering
			De volgende maatschappelijke partners zijn toegevoegd als deelnemers aan de samenwerking: Mennzis, Vattenfall en Vitens.	Gehele beleidsperiode	Bedrijfsvoering
1.1	De gemeente Overbetuwe zet de Zelfredzaamheidsmatrix in.	Gemeente	Op basis van de standaard vragen uit de matrix worden bij het gemeentelijk loket eerder financiële problemen	Gehele beleidsperiode	Bedrijfsvoering

			gesignaleerd.		
1.2	Informatiedeling met keten partners in lijn brengen met de te wijzigen wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)	Gemeente samen met ketenpartners	Informatiedeling en vroeg signalering tussen de ketenpartners en de gemeente voldoet aan de wettelijke bepalingen	Gehele beleidsperiode	Bedrijfsvoering
		Gemeente	Een overzicht van de relevante partijen/ketenpartners met wie afspraken moeten worden gemaakt.	Maart 2020	Bedrijfsvoering
		Gemeente en relevante partners	Formele afspraken over informatiedeling met alle relevante partijen rondom schuldhulpverlening/preventie.	Okt 2020	Bedrijfsvoering
1.3	Digitale en analoge gemeentelijke informatie (voorlichting en preventie) wordt in begrijpelijke taal aangeboden en eenvoudig om aan te vragen.	Gemeente	Alle gemeentelijke communicatie kanalen waar informatie te vinden is over armoede en preventie worden gescreend op begrijpelijk taalgebruik en als dat nodig is aangepast op de mensen die we willen bereiken.	Juni 2020	Bedrijfsvoering
1.4	Alertheid op werkende armen waaronder ondernemers en ZZP'ers	Gemeente samen met ketenpartners	We ontwikkelen een aanpak om werkende armen in onze gemeente te bereiken en te ondersteunen.	Dec 2020	PM
B	Preventieve interventie				
1	De Pilot coaching voorzetten door regulier 0,5 fte in te zetten bij algemeen maatschappelijk werk.	Gemeente	budget coaching voor schuldhulpverlening wordt voortgezet.	2020	PM
1.2	Inzetten op laagdrempelige hulp met formulieren, belastingzaken en financiële administratie	Gemeente	Er is een spreekuur voor inwoners van Overbetuwe door een sociaal raadspersoon.	Jan 2020	€ 15.000
1.3	Inwoners die langdurig op het minimuminkomen verkeren op andere manieren activeren/betrekken bij de samenleving.	Gemeente samen met maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen	Eind 2020 hebben we ervaring opgedaan met verschillende manieren van het vergroten van het sociaal netwerk en maken we een beleidsmatige keuze. (Dit valt samen met agendapunt 2: hoofdstuk 1 en agendapunt 4.3: hoofdstuk 2)	Dec 2020	Bedrijfsvoering
2					
A	Toegang tot hulp en ondersteuning				
2.1	Brede uitvraag wordt ook toegepast bij beleidsvelden Jeugd en WMO om mogelijke schuldenproblematiek te herkennen/ontdekken.	Gemeente, team uitvoering Sociaal Domein.	Consulenten Jeugd en Wmo betrekken in hun uitvraag ook financiën en schulden.	Dec 2020	Bedrijfsvoering
2.2	Stress sensitieve dienstverlening wordt de norm voor alle contacten	Gemeente (uitvoering en beleid)	Dit wordt meegenomen in hoofdstuk (zie agendapunt 2 uit hoofdstuk 1)	Heel 2020 en verder	Bedrijfsvoering

	met inwoners.				
B	Samenwerking in de keten en integraal aanbod		Zie agendapunt 1 uit hoofdstuk 1	Heel 2020 tot eind beleidsperiode	Bedrijfsvoering
2.3	Een sluitende keten		Zie agendapunt 1 uit hoofdstuk 1	Heel 2020 tot eind beleidsperiode	Bedrijfsvoering
2.4	Ruimte voor maatwerk	Gemeente, team uitvoering, ketenpartners en inwoners	De omgekeerde toets wordt ingevoerd als gereedschap voor het bieden van maatwerk	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
		Gemeente	Informatie is beschikbaar waarmee een uitspraak kan worden gedaan over het toepassen van de omgekeerde toets.	Juni 2020	Bedrijfsvoering
2.5	Aandacht voor nazorg in de schuldhulpverlening	Gemeente, team uitvoering, ketenpartners en inwoners.	Overzicht van de beschikbare instrumenten van nazorg in de Overbetuwe	Juni 2020	Bedrijfsvoering
2.6	Uitgaan van positieve gezondheid	Gemeente	Oordeel vellen of er een keuze moet worden gemaakt tussen gebruik van Zelfredzaamheidsmatrix en instrument van positieve gezondheid.	Juni 2020	Bedrijfsvoering
3	Betaald werk waar mogelijk, participatie als eerste stap				
3.1	We hebben zich top de mogelijkheden van de doelgroep.	Gemeente, team uitvoering	Een eerste concrete rapportage over de doelgroep door actief ons klantenbestand door te lopen.	Juni 2020	Bedrijfsvoering
3.2	We betrekken ondernemers en het bedrijfsleven	Gemeente, ondernemers/bedrijfsleven en relevante ketenpartners	Dit onderdeel is verwerkt in de uitvoeringsagenda van cliënt naar kandidaat. Hoe dit is verlopen wordt opgevraagd en toegevoegd aan de halfjaarlijkse terugkoppeling aan het college en de raad.	Juni 2020	Bedrijfsvoering
3.3	Creëren van kansen voor de leeftijdsdoelgroep van 18 t/m 23 jaar.	Gemeente, team uitvoering, ondernemers en de regio.	Er is tenminste 1 inspiratiesessie georganiseerd waarbij alle relevante partijen kunnen deelnemen.	2020 tot het eind van de beleidsperiode	PM
4	We beschouwen de lokale samenleving als partner ten aanzien van armoede en schulden	Gemeente, ketenpartners en inwoners van de gemeente Overbetuwe.	De uitgangspunten van Overbetuwe samen worden toegepast binnen de kaders van armoedebestrijding en schuldhulpverlening.	Heel 2020 tot eind beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
4.1	We gaan een netwerk opzetten rondom armoede.	Gemeente, team uitvoering, relevante organisaties en inwoners	Het bestaande netwerk van ketenpartners wordt uitgebreid dan wel samenwerking geïntensiveerd, indien nodig. (Wordt ook meegenomen in hoofdstuk 1, agendapunt 4)	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
4.2	We zetten optimaal in op vroeg-signalering via een breed netwerk van partners.	Gemeente, team uitvoering, relevante organisaties en inwoners	Wordt ook meegenomen in hoofdstuk 1, agendapunt 4.	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
4.3	We maken gebruik van ervaringsdeskundigen.	Gemeente, ketenpartners en inwoners.	Met behulp van ketenpartners (klankbordgroep) is een groep	Heel 2020 tot het eind van de	Bedrijfsvoering

			ervaringsdeskundigen samengesteld.	beleidsperiode.	
4.4	We zetten in op de bijstelling van de beeldvorming over armoede.	Gemeente, ketenpartners en klankbordgroep ervaringsdeskundigen.	We werken samen met ervaringsdeskundigen en bepalen samen wat iedereen moet weten over armoede om begrip te kweken in de lokale samenleving.	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
5	Kinderen in armoede als prioritaire doelgroep.	Gemeente en ketenpartners rondom kinderen en jeugd.	Scholen en sportclubs zijn onderdeel van de ketenpartners waarmee (werk) afspraken over signalering van kinderen in Armoede zijn gemaakt.	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
5.1	Actieve signalering van kinderen in armoede	Gemeente en ketenpartners rondom kinderen en jeugd.	Subsidiebeschikkingen worden ingezet om de activiteit "actieve signalering van kinderen in armoede" vast te leggen waar dat mogelijk is.	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	PM
5.2	We besteden extra aandacht aan de groep kwetsbare jongeren tussen 18 en 23 jaar.		Zie hoofdstuk 2 onderdeel b. agendapunt 3.3	Heel 2020 tot het eind van de beleidsperiode.	Bedrijfsvoering
5.3	We voorkomen dat overgangen leiden tot een plotselinge terugval in inkomen van (éénoudergezinnen)	Gemeente	We hebben beleidsregels die een compensatie bieden tegen de terugval in inkomen voor éénoudergezinnen.	Juni 2020	€ 100.000

Hoofdstuk 3 Financiën en Monitoring

3.1 Financiën

Alle kosten en budgetten die zijn opgenomen in het armoedebeleid zijn geborgd. Herhaling is niet noodzakelijk. In de Monitor Sociaal Domein en de halfjaarlijkse terugkoppeling aan het college en de raad wordt gerapporteerd hoe het is gesteld met de benutting van de budgetten.

3.2 Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren zoals die in het armoedebeleid zijn geformuleerd blijven behouden. De aantallen of percentages die bij deze indicatoren horen worden ook benoemd in de halfjaarlijkse terugkoppeling aan de raad. De getallen moeten echt als indicator worden gezien tijdens de looptijd van het beleid. Onderstaande tabel is een weergave van de huidige beleidsindicatoren.

Indicator	Peiljaar en/of 0-meting	Doelstelling	Opmerking
Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede	2015: 2,56 %	2021: 2 %	
Het aantal inwoners dat zich met financiële problemen meldt bij de gemeente	2018: +/- 150	2020 e.v. : > 175	Preventief werken betekent dat mensen zich eerder melden.

Het aantal intensieve schuldhulpverleningstrajecten	2018: 50	2021: 45	Op de intensieve schuldhulpverlening is nog een inhaalslag te maken.
Gebruik minimaregelingen gericht op participatie	2016: 26% van de doelgroep	2021: 50% van de doelgroep	Dit betreft nu Gelre-Pas.
Vroegsignalering via diverse vindplaatsen en partners	2020	2022: aantal meldingen is > 25.	Betreft nieuw project / werkwijze
Beschermingsbewind versus lichter alternatief	2020	afname beschermingsbewind ten gunste van lichter alternatief	

In het armoedebeleid wordt gesproken over het vinden van een alternatief voor de Gelrepas. Dit alternatief is gevonden in de Meedoenregeling (20bw000130/20rv000047). De uitvoering van de Meedoenregeling is gestart in februari 2020. Deze ontwikkeling is zeer relevant voor het armoedebeleid en wordt daarom betrokken bij rapportage over de voortgang. In 2020 gaan we de managementinformatie uit het digitale systeem van de Meedoenregeling goed monitoren. Op eenvoudige wijze kunnen trends en ontwikkelingen worden gesignaleerd en vervolgens gerapporteerd. Het is daarom niet uitgesloten dat uitvoering van de Meedoenregeling leidt tot de introductie van nieuwe beleidsindicatoren.

In 2021 worden de voorbereidingen getroffen voor herijking of wijziging van nieuw armoedebeleid op basis van de behaalde en vastgestelde resultaten van het huidige beleid.

Hoofdstuk 4. Vervolg

Financiële monitoring is gewaarborgd via de P&C cyclus en deels via de Monitor Sociaal Domein.

Zoals vermeld in de inleiding van dit uitvoeringsprogramma wordt er halfjaarlijks teruggekoppeld aan de raad wat de stand van zaken is rondom de ambities en speerpunten die zijn opgenomen in dit plan. Deze terugkoppeling zal plaatsvinden tot het einde van de geldigheidsduur van dit integraal armoedebeleid (2022).